പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 7 (ക്രിയാഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 05

വ്യാസ ഉവാച-

അസ്തി താലധ്വജാ നാമ നഗരീ ത്രിദശോപമാ .

സർവലോകേഷു വിഖ്യാതാ പ്രകീർണാ ഗുണിനാം ഗണൈഃ 1.

തത്രാസീദ്വിക്രമോ നാമാ രാജാ ശുദ്ധകുലോദ്ഭവഃ .

ധാർമികഃ സത്യവാദീ ച പ്രജാപാലനതത്പരഃ 2.

തസ്യ ഹാരാവതീ നാമ വല്ലഭാ ഭുവി ദുർല്ലഭാ .

ആസീത്സ്വകീയവദനപ്രഭാജിത ശശിപ്രഭാ 3.

തസ്യ സൈവ പ്രിയാ രാജ്ഞഃ സ്ത്രീഗണേഽപി ച തിഷ്ഠതി .

ഗങ്ഗേവ സരിതാം ഭർത്തുസ്തിഷ്ഠത്യപി സരിദ്ഗണേ 4.

ഭൂദേവദൈവപരതഃ കാലേന കിയതാ ദ്വിജ .

വ്യജായത സുതസ്തസ്യാം സർവലക്ഷണസംയുതഃ 5.

ശാസ്ത്രോക്തവിധിനാ തസ്യ സ രാജാ സർവശാസ്ത്രവിത് .

മാധവേതി തതോ നാമ ചക്രവർതീ ചകാര ഹ 6.

തതോഽസൗ മാധവോ വിപ്രഃ കാലേന കിയതാ ബലീ .

സർവവിദ്യാസരിത്പാരംഗതഃ സദ്ഗുണസംഗതഃ 7.

അഥാസൗ യൗവരാജ്യേന രാജ്യേ നരപതിഃ സുതമ് .

സിക്തവാംസ്തം മഹീദേവ സർവദേവഗണാർചകമ് 8.

ഏകസ്മിന്ദിവസേ വിപ്ര ചതുരംഗബലൈർവൃതഃ .
ജഗാമ കൗതുകേനാസൗ മൃഗയായൈ മഹദ്വനമ് 9.
തത്ര ഹത്വാ ബഹൂഞ്ജന്തൂന്മധ്യാഹ്നേ സമയേ തതഃ .
കൃതവാന്നഗരേ ഗംതുമുദ്യമം വിപിനാദസൗ 10.
നഗരം സ്വകമാഗച്ഛത്സസൈന്യോ മാധവോ മുദാ .
ദദർശ യുവതീമേകാം സരസി സ്നാനതത്പരാമ് 11.
സ്നാനാർഹദ്രവ്യവസനൈർവ്യക്തീകൃതകലേവരാമ് .
സ്വകീയമുഖസൗന്ദർയ്യജിതപൂർണനിശാകരാമ് 12.
സുവർണകുണ്ഡലദ്വന്ദ്വ വിഭ്രാജദ്ഗണ്ഡമണ്ഡലാമ് .
സുദീർഘകേശകൈശ്ഛന്ന നിതംബാം ചാരുഹാസിനീമ് 13.
സുവർണപദ്മകലികാം ചാരൂന്നതപയോധരാമ് .
മൃഗാരികൃശമധ്യാം ച വസംതേ കോകിലസ്വരാമ് 14.
യൂനാം മനോഹരാ രാജ്യേ കന്ദർപേണ മഹാത്മനാ .
ആരോപിതാ പതാകേവ സുന്ദരീ സാ വ്യജായത 15.
താദൃശീം താം സമാലോക്യ പ്രാന്തരേ സങ്ഗവർജിതേ .
കഃ കാമവശഗോ ന സ്യാത്ക്ഷിതൗ പ്രാണാന്വഹൻപുമാൻ 16.
അഥ വിക്രമപുത്രോഽസൗ താമാലോക്യ വരാനനാമ് .
കംദർപബാണവ്രണിത ഹൃദയശ്ചേതി ചിംതയൻ 17.
ഏതസ്യാഃ സദൃശീ കാപി ന ദൃഷ്ടാ ക്ഷിതിമണ്ഡലേ .
ഏതാമിഹ സമാലിങ്ഗ്യ സഫലം ജന്മ ചേഷ്യതേ 18.
ശ്രേഷ്ഠോഽസ്മി സർവലോകാനാം വയസ്തേജോഗുണൈരഹമ് .
യദ്യപീന്ദ്രാംഗനേയം സ്യാന്നേതവ്യാദ്യ തഥാപി ച 19.
പരസ്ത്രീഹരണേ യോ വാ ദോഷോ ഭവതി സാംപ്രതമ് .
കോ വാ ശക്നോതി തദ്വക്തും യതോ രാജാ പിതാ മമ 20.
ഇതി സംചിംത്യ മനസാ സുദൃഢം തേന കാമിനാ .
ദൂരേ സംസ്ഥാപ്യ സൈന്യാനി യയൗ സാ സ്നാതി യത്ര ഹ 21.

ഐശ്വര്യം ച മദശ്ചൈവ കാമശ്ചൈവ മഹീതലേ .

ത്രയ ഏതേ വിവേകസ്യ തേജോ ഘ്നംതി കിമദ്ഭുതമ് 22.

പിതാസ്യ ദുരിതധ്വംസീ ധർമരക്ഷാകരോ നൃണാമ് .

ധിക്സ്വയം കാമദേവോഽസൗ മോഹയത്യഖിലം ജഗത് 23.

തമായാതം സമാലോക്യ വേഗേന മഹതാ തതഃ .

ഏകാകിനീ സാ രമതേ ഭൃശം ചിംതാകുലാഭവത് 24.

ഏകാകിനീം സമാലോക്യ കാംതാരസ്ഥാം സയൗവനാമ് .

അയം ധാവതി വേഗേന തന്മേ മനസി വർതതേ 25.

ജല്പംതി മുനയഃ സർവേ ധർമോ രക്ഷതി രക്ഷിതഃ .

ന ച ജ്ഞാതവ്യമത്രൈവ കിമത്ര ച ഭവിഷ്യതി 26.

സഹായഹീനം യത്സ്ഥാനം പുരോ ധാവതി ശത്രവഃ .

ശ്ലാഘ്യം പലായനം തത്ര നിവാസഃ പ്രാണനാശകഃ 27.

ഇത്യാലോച്യ വരാരോഹാ സവ്യകച്ഛേ ഘടം തതഃ .

കൃത്വാ പലായനേ ഭീത്യാ മനശ്ചക്രേ സരോവരാത് 28.

തതഃ സ മാധവശ്ചാപി ജവേന മഹതാ ദ്വിജ .

ഏവം തസ്യാഃ പുരോ ഗത്വാ പ്രസാരിതകരഃ സ്ഥിതഃ 29.

ശ്രീമാധവ ഉവാച-

വരാങ്ഗനേ ചാരുദേഹേ സുയൗവനബലാന്മമ .

പലായസേ മനോ ഹൃത്വാ ഹതോസ്മ്യഹമചേതനഃ 30.

കിം നാമ ചംചലാപാംഗി ചാർവങ്ഗി തവ കഃ പതിഃ .

സ്വർഗാത്കിം വാ ഗതാസി ത്വം ത്വത്തുല്യാ നാസ്തി ഭൂതലേ 31.

സുന്ദരി ത്വമിഹ ശ്രേഷ്ഠാ സർവലക്ഷണസംയുതാ .

കഥം വഹസി പാനീയം ദാസീവ കമലാനനേ 32.

പയോധരൗ ശാതകുംഭൗ സദാ വഹസി വക്ഷസി .

കക്ഷേണ ജലകുമ്ഭം ച കോമലാങ്ഗീദമദ്ഭുതമ് 33.

ദിവാകരകരാത്യംത സംതപ്തേ പഥി ലോഹിതാഃ .

പാദാംഗുല്യംതരാ ഭാംതി ജപാനാം കലികാ ഇവ 34.

സുശ്രോണി ഭജ മാം പ്രീത്യാ ത്യജ കുംഭം വരാനനേ .

തവ ദുഃഖാവസാനോഽഭൂന്മമ ദർശനമാത്രതഃ 35.

ശ്രീമദ്വിക്രമഭൂഭർത്തുഃ പുത്രോഽഹം മാധവാഹ്വയഃ .

സർവഭാവൈർഭവിഷ്യാമി വരാങ്ഗസ്തവ സുന്ദരി 36.

മമസ്ത്രീഗണമധ്യേഷു സുഭഗാ ത്വം ഭവിഷ്യസി .

സുപുഷ്പവല്ലീ മധ്യേഷു ദ്വിരേഫസ്യേവ മാലതീ 37.

അഥവാ മമ വാക്യം ത്വം ഗർവാല്ലംഘിതുമിച്ഛസി .

ന ത്യക്ഷാമി തഥാപി ത്വാം യതോഽഹം നൃപതേഃ സുതഃ 38.

വ്യാസ ഉവാച-

തേനോക്തം വചനം ശ്രുത്വാ പംഥാനം പ്രവിഹായ സാ .

തസ്ഥാവധോമുഖീ വിപ്ര പ്രാഹേതി ച ശനൈഃ ശനൈഃ 39.

കദാപി ചേത്പരസ്യാപി ന ശൃണോതി വചോ മമ .

തഥാപി ലജ്ജാം സംത്യജ്യ വക്ഷ്യാമ്യേവ ഭവാഗ്രതഃ 40.

തഥാ ഹ്യഹം മഹാവീര സുബാഹുക്ഷത്ത്രിയപ്രിയാ .

നയാമി ദേവപൂജാർഥം ജലം ചംദ്രകലാ ഹ്യഹമ് 41.

യദ്വചോ ഭവതാ പ്രോക്തം ന ച തത്ത്വത്കുലോചിതമ് .

ത്വദ്വംശപ്രഭവാഃ സർവേ പരസ്ത്രീഷുനപുംസകാഃ 42.

അഹമേകാകിനീ നാരീ വീരാണാം പ്രഭവോ ഭവാൻ .

ബലാദാലിങ്ഗ്യ മാമത്ര യശഃ കിം തേ ഭവിഷ്യതി 43.

പരസ്ത്രിയം സമാലിങ്ഗ്യ ക്ഷണമാത്രസുഖം ഭവേത് .

ഇഹാപകീർതിഃ ശേഷം ച ദുഃഖം കല്പശതാധികമ് 44.

കർമഭൂമിരിയം ശൂര പുണ്യമത്ര വിധീയതാമ് .

പരസ്ത്രീഹരണേ ചിത്തം കദാചിന്മാം കരിഷ്യസി 45.

ലോഭാത്പ്രവർതതേ കാമഃ കാമാത്പാപം പ്രവർത്തതേ .

പാപാന്മൃത്യുർമൃതേഽപി സ്യാദ്ദുസ്തരേ നരകേ സ്ഥിതിഃ 46.

സർവ്വേപി ത്വദ്ഗുണാ വ്യർഥം ത്വജ്ജന്മാപി ച നിഷ്ഫലമ് .

കാമസ്യ വശതാം ഗത്വാ രംതുമിച്ഛേഃ പരസ്ത്രിയമ് 47.

മാംസമൂത്രപൂരീഷാസ്ഥിനിർമിതം മേ കലേവരമ് .

ഏതദേവ സമാലോക്യ സ്മരസ്യ വശതാം ഗതഃ 48.

ഭൂപാലവംശോത്പത്തിത്വാത്പൗരേഭ്യോ ന ബിഭേഷി കിമ് .

മസ്തകോപരി ഗർജംതം നേക്ഷസേ സമവർത്തിനമ് 49.

ഗ്രസംതി ബഡിശം മത്സ്യാസ്തേ സർവേ ജ്ഞാനവർജിതാഃ .

ജ്ഞാനീചേത്പ്രാപ്യ ബഡിശം ഭവാൻകസ്മാദ്ഗ്രസിഷ്യസി 50 7.5.50.

വിവേകസ്ത്രിഷു ലോകേഷു സംപദാം പരമം പദമ് .

അവിവേകോ ഹി ലോകാനാമാപദാം പരമം പദമ് 51.

തയോക്തം വചനം ശ്രുത്വാ മാധവഃ കാമമോഹിതഃ .

ഉവാച ജൈമിനേ വാചം വിനയാവനതഃ പുനഃ 52.

തവോദ്വീക്ഷണനാരാച ധാരാജർജരമാനസമ് .

പ്രിയേ മാം ത്രാഹി ത്രാഹീതി തവാസ്മി ശരണം ഗതഃ 53.

താവത്പ്രിയതമാ നാരീ യാവത്തിഷ്ഠതി യൗവനേ .

മൃണാലകോഷാം നലിനീം ഹേമഭൃംഗോ ന ഗച്ഛതി 54.

പ്രസീദ ഹരിണീനേത്രേ രക്ഷ മാം സേവകം സ്വകമ് .

ത്വദ്വാചം നീരസാം ശ്രുത്വാ ഭിനത്തി ഹൃദയം മമ 55.

ചന്ദ്രകലോവാച-

ത്യജ ദുഃഖം മഹാവീര ശൃണു മദ്വചനം ശുഭമ് .

പ്രവക്ഷ്യാമി മനോദുഃഖം ഹംതും യദ്ഭവതഃ ക്ഷമാമ് 56.

സമുദ്രപാരേ വിഖ്യാതാ പുരംദരപുരോപമാ .

പ്ലക്ഷദ്വീപേഽസ്തി ദീപ്യംതീ വിഖ്യാതാ സംജ്ഞയാ പുരീ 57.

ഗുണാകരാഹ്വയസ്തത്ര രാജാ ശ്രേഷ്ഠോ മഹായശാഃ .

ആസ്തേ സർവഗണൈര്യുക്തഃ പ്രതാപേഽഗ്നിസമോ ബലീ 58.

സുശീലാ നാമ തദ്ഭാര്യാ സർവലക്ഷണസംയുതാ .

സേവാവശീകൃതസ്വാമി ഹൃദയാ സദയാ ജനൈഃ 59.
സുലോചനാഖ്യാ തത്കന്യാ വീരതത്കുക്ഷിസംഭവാ .
സദ്രൂഹരൂപൈരജയത്സകലാൻസുന്ദരീഗണാൻ 60.
തസ്യാ രൂപം ഗുണൗഘം ച വർണിതും ഭുവി കഃ ക്ഷമഃ .
തദ്രൂപദർശമാലോക്യാസൃജദന്യാം സ്വയം വിധിഃ 61.
അഹമാസം മഹാവീര തസ്യാ ദാസീ നൃപാത്മജഃ .
സമാഗതാസ്മി ദൈവേന ത്വദ്ദേശം പ്രതി സുന്ദരീ 62.
തത്സമാ സുന്ദരീ നാസ്തി ത്വത്സമോ നാസ്തി സുന്ദരഃ .
ഗൃഹാണ താം വിവാഹേന സ്വർഗഭോഗം യദീച്ഛസി 63.
ജംബുകീം ബലവാൻസിംഹോ വിഹായാംകഗതാമപി .
ഹസ്തിനീം ന ഹി കിം ധത്തേ യത്നതഃ പ്രതിപത്തയേ 64.
ഉദ്യോഗീ പുരുഷോ ലോകേ ലഭതേ പരമാം ശ്രിയമ് .
ഉദ്യോഗേന വിനാ ബ്രൂഹി കിം കാര്യം ഭുവി വിദ്യതേ 65.
വ്യാസ ഉവാച-
തസ്യാസ്തദ്വചനം ശ്രുത്വാ മാധവോ മാധവാർചകഃ .
ദൂരീകൃത്യ സ്മരോദ്ഭാവം താമിത്യാഹ വരാനനാമ് 66.
മാധവ ഉവാച-
കേന ചിഹ്നേന താം കന്യാം ജ്ഞാസ്യാമി കമലാനനേ .
തന്മേ കഥയ സുശ്രോണി യദി തേ മയ്യനുഗ്രഹഃ 67.
സിംധുപാര പ്രതീപാജ്ഞഃ കഥം യാസ്യാമി മാനുഷഃ .
ഭവിഷ്യതി തയാ സാർദ്ധം കഥം സംദർശനം മമ 68.
ചന്ദ്രകലോവാച-
തസ്യാസ്തു വാമജഘനേ തിലകം തിലസന്നിഭമ് .
അസ്തി തദ്ദർശനേനൈവ ജ്ഞാസ്യസി ത്വം സുലോചനാമ് 69.
ഉച്ചൈഃശ്രവസസംജ്ഞസ്യ തുരഗസ്യ മഹാത്മനഃ .
ത്വന്മംദുരായാം പുത്രോസ്തി സർവഗാമീ ഹയോത്തമഃ 70.

തമശ്വശ്രേഷ്ഠമാരുഹ്യ ജവേന പവനോപമമ് .

ഗമിഷ്യസി സമുദ്രാംതം സുഖസാധ്യാ മഹീയതഃ 71.

തതോ ഭൂപാലപുത്രോൽസൗ സസൈന്യോ ഗൃഹമാഗതഃ .

സാപി ചന്ദ്രകലാ സാധ്വീ സുപ്രീതാ സ്വഗൃഹം ഗതാ 72.

വിചിംത്യ വചനം തസ്യാ മാധവോൽതി ത്വരാന്വിതഃ .

ചിംതാകുലിതചിത്തോൽസൗ സഹസാ മംദുരാം യയൗ 73.

തത്ര ബദ്ധാഞ്ജലിർഭൂത്വാ വൈക്രമിർവിക്രമാന്വിതഃ .

തുരംഗമാനിതി പ്രാഹ ഗുണയുക്താന്മഹാബലാൻ 74.

മാധവ ഉവാച-

യൂയം സർവേ മഹാത്മാനഃ സർവലക്ഷണസംയുതാഃ .

സമുദ്രപാരേ മാം നേതും കഃ ശക്നോതി തുരങ്ഗമഃ 75.

അഥ തേ തുരഗാഃ സർവേ ശ്രുത്വാ തദ്വചനം ഭിയാ .

പരസ്പരം ക്ഷിതിമുഖാസ്തസ്ഥുർനോ നേതുമുദ്യതാഃ 76.

അഥൈകസ്തുരഗസ്തത്ര സമസ്തലക്ഷണൈര്യുതഃ .

മാധവസ്യ പുരോ ഗത്വാ വാചമേതാമുവാച ഹ 77.

അഹം ഭവംതം നേഷ്യാമി സിംധുപാരം ന സംശയഃ .

കിം ത്വാകർണയ ദുഃഖാനി മദീയാനി നൃപാത്മജ 78.

അന്യഭുക്താവശിഷ്ടം യത്തത്തൃണം മമ ഭക്ഷണമ് .

ഗ്രംഥികോടിപ്രയുക്താഭീരജ്ജുഭിർമമ ബംധനമ് 79.

സ്വപ്നേൽപി വ്രീഹയോ വീര ന ദൃഷ്ടാ ബലിനാ മയാ .

അന്യേഷാമപി ഭോഗാനാം കാ കഥാത്ര നൃപാത്മജ 80.

ഗൗരവേണ വിനാ വീര ന സതാം വിക്രമോ ഭവേത് .

ജനിഷ്യതി കഥം വഹ്നിർവിനാ കാഷ്ഠം ഘൃതാദിഭിഃ 81.

അഹമീദൃഗിമേ സർവേ നാനാഭൂഷാസമന്വിതാഃ .

ന തു സിംഹസമാഃ ശ്വാനഃ സർവാഭരണഭൂഷിതാഃ 82.

പ്രദക്ഷിണാകാരതയാ സശൈലദ്വീപസാഗരാഃ .

ക്ഷണമാത്രേണ പൃഥിവീം ശക്നോമി ഭൂപതേ പ്രഭോ 83.

മാധവ ഉവാച-

ക്ഷമസ്വ ദോഷം സകലം മത്പിത്രാ വിഹിതം ഹയ .

അദ്യപ്രഭൃതി മുഖ്യോ്ഽസി മംദുരാഭ്യംതരേ മമ 84.

പരേണ ദത്തഃ സംതാപഃ സദാ തിഷ്ഠതി നോത്തമേ .

സലിലം വഹ്നിസംതപ്തം ക്ഷണാച്ഛീതലതാം വ്രജേത് 85.

സ്വമാധുര്യൈർഭവേദിക്ഷുഃ ക്ഷണമപി ഹി തൃപ്തയേ .

ഇത്യുക്ത്വാ തം നമസ്കൃത്യ തുരംഗം നൃപനംദനഃ 86.

തതഃ ശുഭേ ക്ഷണേ തസ്യ പൃഷ്ഠമാരുഹ്യ വാജിനഃ .

പ്രചേഷ്ടാഖ്യേന ഭൃത്യേന വിലംഘ്യ ജലധിം യയൗ 87.

പുരീം സർവഗുണൈര്യുക്താം പുരംദരപുരോപമാമ് .

ജഗാമ മാധവോ ഭ്രാജൻസൗധാവലിഭിരുജ്ജ്വലാമ് 88.

തത്രോപസ്ഥാം ച യുവതീം ഗംധിനീം മാധവോ ദ്വിജഃ .

ദൃഷ്ട്വാസ്മിതമുഖോ വാക്യമുവാചേതി ച കോമലമ് 89.

വൃദ്ധേ മാതരഹം പാർഥോ ദിനമേകം തവാലയേ .

സ്ഥാതുമിച്ഛാമി കാ്ഽജ്ഞാതേ ധനവാന്മാധവാഹ്വയഃ 90.

ആതിഥേയീ ഗംധിനീ സാ തമാദായാതിഥിം തതഃ .

ഹർഷിത്വാ സ്വഗൃഹം തത്ര ജഗാമാത്യംതഭക്തിതഃ 91.

യഥോക്തവിധിനാ വിപ്ര തയാ തസ്യാർഹണാ കൃതാ .

മാധവസ്താം നിശാം നിന്യേ ചിംതാവ്യാകുലമാനസഃ 92.

അഥ പ്രഭാതേ വിമലേ ഗന്ധിന്യാഃ പുരതോ ദ്വിജ .

മാധവഃ സകലം കാര്യം കഥയാമാസ ഭൂസുരഃ 93.

ദേവീ സുലോചനായാശ്ച തസ്മിന്നേവ ദിനേ ശുഭേ .

ഗന്ധാദിവാസനം കർമ രചയാമാസ സാ ച തത് 94.

ശ്രുത്വാധിവാസനം കർമ രാജപുത്ര്യാസ്തതോ ദ്വിജ .

ശോകസാഗരകല്ലോല നികരോ മാധവോ്ഽഭവത് 95.

യദർഥം രാജ്യവസതിർമയാ ത്യക്താ തദിച്ഛുനാ .
യദർഥം ബാംധവാസ്ത്യക്താ ലംഘിതശ്ച മഹോദധിഃ 96.
അദ്യൈവ തസ്യാ ദൈവേന ഭവിഷ്യത്യധിവാസനമ് .
നിഷ്ഫലാഃ സകലാ ഏവ യാവംതോ വിഹിതാഃ ശ്രമാഃ 97.
കിംതു ലോകാ ന ജല്പംതി മാധ്വ്യാ മുഗ്ധോ ഗതോഽഖിലമ് .
കോഽപി ഭഗ്നോദ്യമോ ന സ്യാത്പ്രജ്ഞാത്വാ കാര്യനിശ്ചയമ് 98.
ഏതദ്വിചിംത്യ മനസാ മാധവോഽസൗ പുനഃ പുനഃ .
മാലാപുഷ്പാദികേ കാര്യം ലിലേഖ പ്രേമവർണിതമ് 99.
കന്യേ മാധവനാമാഹം കുമാരോ ധരണീപതേഃ .
താലധ്വജാധിരാജസ്യ വിക്രമസ്യ മഹാത്മനഃ 100 7.5.100.
ത്വച്ചേടീ തത്ര കാപ്യസ്തി കന്യേ ചന്ദ്രകലാഹ്വയാ .
തയാ തവഗുണഗ്രാമഃ കഥിതോ മേ പുരാ കില 101.
ത്വദ്ഗുണഗ്രാമസംലഗ്നചിത്തോഽഹം നിമ്നസാഗരമ് .
വിലങ്ഘ്യ തുരഗാരൂഢഃ സമായാതഃ പുരീം തവ 102.
അധുനാ മാം വരത്വേന വൃണു കന്യേ സുലോചനേ .
യതഃ സംസാരമധ്യേഽസ്മിംസ്തവാസ്മി ശരണം ഗതഃ 103.
യഥാ ഗുണവതീം ത്വാം ഹി നാന്യോ ജാനാതി തത്പുമാൻ 104.
സരോജിനീഗുണം വേത്തി ഭൃംഗ ഏവ ന ദർദുരഃ .
ശുഭ്രസ്യ ജലദസ്യാപി ഗഗനൈകസ്യ നോദയഃ 105.
തഥാപി ന ഭജേദന്യം വിനാ ചന്ദ്രം കുമുദ്വതീ .
അഥ തല്ലിഖനം വീരോ മാലാകാരപ്രിയാ കരേ 106.
സ്വർണാംഗുലീയ സഹിതം ദദൗ സ വിനയോ നൃപഃ .
പുഷ്പമാലാംതരേ കൃത്വാ തം ലേഖം സാംഗുലീയകമ് 107.
രാജപുത്രീ സമീപേ സാ ഗംധിനീ തരസാ യയൗ .
പുഷ്പമാലാം ബലിം തസ്യൈ ദത്വാ സാ ഗംധിനീ തതഃ 108.
തസ്ഥൗ ബദ്ധാഞ്ജലിർഭൂത്വാ ദൂരം ഗത്വാ ഭിയാ കിയത് .

തതഃ സാ രാജതനയാ ലിഖിതം സാംഗുലീയകമ് 109.

വിലോക്യ സകലം മൂലാത്പപാഠാത്യംതപണ്ഡിതാ .

സാപി തത്പൃഷ്ഠപത്രേ തു തദ്യോഗ്യമുത്തരം ദ്വിജ 110.

അലിഖദ്വിസ്മിതാ കന്യാ യദ്വ്യച്ച സർവമുച്യതേ .

രാജപുത്ര മഹാബാഹോ ത്വദ്വാക്യമഖിലം ശ്രുതമ് 111.

ശൃണു സത്തമ വാക്യം മേ യഥോചിതമിദം വചഃ .

അദ്യാധിവാസനം കർമ ശ്വോ വിവാഹോ മമ ധ്രുവമ് 112.

പിതുര്യത്സംമതം കാര്യം പൃഥിവ്യാംകോഽപി നത്യജേത് .

കാര്യേ തു ദുഃഖസാധ്യേ തു കാര്യോ നാതിശ്രമോ ജനൈഃ 113.

കാര്യേസിദ്ധേ ശ്രമോ ന സ്യാദസിദ്ധേ ശ്രമ ഏവ ഹി .

തഥാപി ശൃണു വക്ഷ്യാമി യേന പ്രാപ്നോതി മാം ഭവാൻ 114.

യദർഥോ ഭവതാ ചൈവ സമുദ്രോപി ച ലംഘിതഃ .

മയാ പ്രദക്ഷണീ കാര്യോ വരോ വിദ്യാധരോ ഹ്യയമ് 115.

തത്പുരോഽഹം ഗമിഷ്യാമി നാനാഭരണഭൂഷിതാ .

വാമബാഹൂർദ്ധ്വം കൃത്വാ ച വീരഃ സ്യാന്മമ സംമുഖഃ 116.

യേന മാം ശക്യതേ നേതും സ മേ ഭർതാ ഭവിഷ്യതി .

സത്യം സത്യമിദം സത്യം പത്രേഽസ്മിംല്ലിഖിതം മയാ 117.

അന്യഥാ സുദൃഢം കാര്യം ലംഘിതും ന ഹി ശക്യതേ .

ഏതദ്വിലിഖ്യ സാ കന്യാ തസ്യാ ഏവ കരേ ദദൗ 118.

സാപി തത്പത്രമാദായ ഗതാ മാധവസന്നിധിമ് .

തയാ യല്ലിഖിതം പത്രേ തത്പഠിത്വാ തു മാധവഃ 119.

ഭൂയോപി ലിഖിതം വിപ്ര ലിലേഖാത്യംതകൗതുകൈഃ .

ത്വയാ യദുക്തം ഹേ കന്യേ ധന്യേ ധന്യകുലോദ്ഭവേ 120.

തദേവ മന്മതം സർവം കോഽപി നാസ്ത്യത്ര സംശയഃ .

തതസ്തു ഗംധിനീ ഭൂയോ ഗത്വാ തന്നികടേ ദ്വിജ 121.

ദദൗ സുലോചനായൈ സാ ലിഖനം സുന്ദരാക്ഷരമ് .

അഥ തല്ലിഖനം ജ്ഞാത്വാ കുമാരാംഗീ കൃതം ദ്വിജ 122.

ബഭൂവാത്യന്തസംഹൃഷ്ടാ വിസ്മിതാ ച പുനഃ പുനഃ .

തസ്മിന്നസംശയം കാര്യം യദാസൗ സ്വീകൃതം ദദൗ 123.

തദാ കിം സ്വയമിന്ദ്രോ വാ യന്മായാ മാധവഃ പുമാൻ .

ഇഹലോകേ പരത്രാസ്തി സ്നേഹഭൂമിഃ പതിഃ സദാ 124.

വിനാ സംദർശനേനാപി ന വരത്വേദൃതോ മയാ .

ഇതി സംചിന്ത്യ സാ സാധ്വീ നിഃശ്വസ്യ ച പുനഃ പുനഃ 125.

സ്നാനവ്യാജാദ്ഗതാവാസം ഗന്ധിന്യാശ്ച സഹാലിഭിഃ .

ഹസ്തേ വിധൃത്യ താം കന്യാം ഗംധിനീ സാ പുരംധ്രികാ 126.

മാധവം ദർശയാമാസ ശയാനം മംചകോപരി .

തം സമാലോക്യ സാ കന്യാ കംദർപസദൃശം തതഃ 127.

രോമാംചിതം സമസ്താങ്ഗമുദാത്തം പശ്യതി ക്രമാത് .

തന്നേത്രയുഗലം തസ്മിന്യത്ര യത്ര നിമജ്ജതി 128.

കഷ്ടദൃഷ്ട്യാ ച നാന്യത്ര തസ്മാന്നാമാത്ര ഗച്ഛതി .

സാക്ഷാദയം വാ കന്ദർപോ ദേവകീനന്ദനോഽപി വാ 129.

ശർവോ വാ വിഷയാധീശഃ സാക്ഷാദ്വാ പാർവതീപതിഃ .

രൂപൈരേതൈർജഗന്മധ്യേ മാനുഷോ ന ഹി ജായതേ 130.

അനേന സ്വാമിനാ ജന്മസഫലം ഹരിണീദൃശഃ .

മദ്ഭക്തിവശഗോ ഭൂത്വാ വിധാതാത്യംതയത്നതഃ 131.

യദാഹം കന്യകാ ജാതാ തദൈനം കിം സസർജ ഹ .

അദ്യപ്രഭൃതി നാഥോഽയം സ്വയം നാസ്ത്യത്ര സംശയഃ 132.

ഇത്യുക്ത്വാ സാ മതിം ചക്രേ ഗംതും നിജഗൃഹം പ്രതി .

ഗന്ധിന്യുവാച-

കന്യേ യുക്തിരിയം ഭദ്രേ ത്വയാപി ഹൃദി സേവ്യതാമ് 133.

യഥാ സുമൂർതിഃ പുരുഷോ ന തഥാ ഭാതി നിന്ദയാ .

ഉല്ലാസോ ഗാത്രഭംഗശ്ച മന്ദദൃഷ്ടിശ്ച വിസ്മിതമ് 134.

സർവാണി വിഷ്ണുചിഹ്നാനി നിദ്രായാം മൃഗലോചനേ .

സംദഷ്ടൗഷ്ഠപുടാക്ഷേപാത്പ്രോക്തോ നോത്തിഷ്ഠതി ധ്രുവമ് 135.

ശനൈഃ ശനൈഃ കരം തസ്യ സ്വകരാഭ്യാമദർശയത് .

ത്വാം ദ്രഷ്ടും രാജകന്യായാഃ സംധൃത്യാഗമനം ശൃണു 136.

ശ്രുത്വൈതത്സോപി ചോത്തസ്ഥൗ സംഭ്രമാക്രാംതമാനസഃ .

വിനയാവനതോ വാക്യം മാധവശ്ചേത്യുവാച താമ് 137.

മാധവ ഉവാച-

കന്യേ മജ്ജന്മസഫലം ശ്രമശ്ച സഫലോ മമ .

ത്വച്ചാരുവദനാംഭോജം സാക്ഷാദേവ മയേക്ഷിതമ് 138.

സകലൈര്യൗവനൈഃ കന്യേ ത്വം വരത്വേന മാം വൃണു .

ത്വദ്യോഗോസ്തി വരോ നാന്യോ മാം വിനാ ഭുവി സുന്ദരി 139.

സുലോചനോവാച-

സുഗതേ ത്വം മമ സ്വാമീ ഭാഗ്യേന മഹതാ ഭവേഃ .

മയാ യദ്വചനം പ്രോക്തം തദേവ സുദൃഢം ഖലു 140.

ആജ്ഞാം കുരു മഹാഭാഗ ഗച്ഛാമി നിജമംദിരമ് .

മാധവ ഉവാച-

തിഷ്ഠേതി യദി വാ വച്മി കന്യേ ഗർവസ്തദാ ഭവേത് 141.

ഗച്ഛേതി വചനം വക്തും നായാതി വദനാന്മമ .

സ്വയം വിചാര്യ ചാർവംഗി യദ്യുക്തം തദ്വിധീയതാമ് 142.

സത്യേഹവചനം തസ്മിൻഭവിഷ്യസി സുതത്പരാ .

ഇത്യുക്താ തേന സാ കന്യാ ഹർഷിതാ സ്വഗൃഹം ഗതാ 143.

തത്രൈവ മാധവസ്തസ്ഥൗ വൃതോ ബഹുപരിച്ഛദൈഃ .

ചാരുവിദ്യാധര ഏവ സ്ഥിതോ വിദ്യാധരോ വരഃ 144.

തത്രസ്ഥാശ്ച ജനാഃ സർവേ സ്രക്ചന്ദനവിഭൂഷിതാഃ .

ദിവ്യാംബരപരീധാനാ രേജുർദേവഗണാ ഇവ 145.

ക്വചിദ്ഗീതം ക്വചിന്നൃത്യം ക്വചിത്കോലാഹലധ്വനിഃ .

ക്വചിത്കേന പ്രദീപാലിസ്തത്പുരേ സമവർതത 146.

ഹേഷിതൈഃ സപ്തിവൃംദാനാം ഹസ്തിനാം ചൈവ ബൃംഹിതൈഃ .

ഹർഷസ്വനൈശ്ച പത്രീണാം പൂരിതാഃ കകുഭോ ദശ 147.

നാനാപതാകാനിവഹൈർധവലൈർനൃപസദ്മഭിഃ .

സമംതാദ്ഗഗനം സർവം വ്യാപ്തം ഹി യത്ര ജൈമിനേ 148.

ക്യേപി ശങ്ഖാൻസമാദധ്മുർഢക്കാഡിംഡിമഝർഝരാൻ .

വാദയാംചക്രിരേ ക്യേപി മധുകോഹലകാദികമ് 149.

തതോ യുവതയഃ സർവാഃ സരോജകോരകസ്തസ്ഥാ .

ലലിതാനി സുഗീതാനി ജഗുശ്ചന്ദ്രനിഭാനനാഃ 150 7.5.150.

പരസ്പരം യൗവനതോ ഘർഷണച്യുതമാലയാ .

പ്രസ്വേദാമ്ബുഗലദ്ഗംധൈർബഭൗ കന്യേവ തത്ര ഭൂഃ 151.

ഗംഭാരീകാഷ്ഠരചിതം പീഠമാരുഹ്യ സുന്ദരീ .

ജ്ഞാതിഭിർവേഷ്ടിതാ യാതാ വരം സ്ഥാനം സുലോചനാ 152.

അത്രാംതരേ വിക്രമപുത്ര ഏഷ ശയ്യോപരിഷ്ടാത്കില ലബ്ധനിദ്രഃ .

ന വേദ ദൈവേന വിവാഹകാര്യം സുലോചനായാശ്ച സുലോചനായാഃ 153.

വിധാതൃമായാശതമോഹിതാനാം കദാപി ന സ്യാദ്ഭുവനേ സുഖായ .

തതഃ സ്വസംകേതവിധിം ജനോഽയം വിസ്മൃത്യ നിദ്രാമഭജത്സുഖേന 154.

വനം പരിത്യജ്യ കൃശാനുഭീത്യാ ജലം പ്രവിഷ്ടാ നലിനീ സുഖാർഥമ് .

സംദഹ്യതേ തത്ര ഹിമാനലേന യദ്യസ്യ കർമ ന തദന്യഥാ സ്യാത് 155.

വേദാദിശാസ്ത്രമഖിലം പ്രപഠംതു ലോകാഃ കുർവംതു നാമക്ഷിതിപാലസേവാമ് .

ഉഗ്രം തപഃ പ്രതിദിവം പ്രതിസാധയംതു ന ശ്രീസ്തഥാപി ച ഭജത്യതിഭാഗ്യഹീനമ് 156.

മസ്തകോപരി തിഷ്ഠംതി ദുഃഖാനി ച സുഖാനി ച .

അന്യകാലേ സമായാന്തി ഹഠാദന്യാനി സത്തമ 157.

നിദ്രാവംതം സമാലോക്യ മാധവം ദുഃഖഭാഗിനമ് .

പ്രചേഷ്ടശ്ചിംതയാമാസ ജാനൻസംകേതമേതയോഃ 158.

ധിഗസ്ത്വിമും രാജപുത്രം ദൈവമായാവിമോഹിതഃ .

വിസ്മൃത്യ നിജസംകേതം നിദ്രാം സംപ്രാപ്യ സേവതേ 159.

അസൗ ദുഃഖാഗതാ കന്യാ വരസ്യ നികടേഽധുനാ .

കിം ഭവേന്നയനേ താദൃക്സംകേതം യാതി നിഷ്ഫലമ് 160.

തിഷ്ഠ ത്വം വൈ പാപകർമന്നിദ്രാം സംസേവ്യ മസ്തകേ .

മയാ ഹയം സമാരുഹ്യ നേതവ്യാ സാ വരാങ്ഗനാ 161.

കന്യാരത്നം ച രത്നം ച മുദാ പ്രാപ്നോതി ദുർല്ലഭമ് .

തദാ കിം സേവയാ കാര്യം മാധവസ്യാസ്യ ദുർമതേഃ 162.

ധനാർഥം ക്രിയതേ സേവാ സർവഭാവേന ഭൂഭുജാമ് .

തച്ചേന്മുദാ സ്വയം പ്രാപ്തം സേവാദുഃഖേന കിം തദാ 163.

പ്രചേഷ്ട ഇതി സംചിംത്യ സമാരുഹ്യ തുരംഗമമ് .

സാ രാജകന്യാ യത്രാസ്തേ യയൗ തത്ര നഭഃ പഥാ 164.

വരം പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ സ്മരംതീ സമയം സ്വകമ് .

വാമഹസ്തം സമുദ്ധൃത്യ തസ്ഥൗ വിദ്യാധരാഗ്രതഃ 165.

ഹസ്തേ വിധൃത്യ താം കന്യാം പ്രചേഷ്ടോഽതിജവേന സഃ .

പൃഷ്ഠേ നിവേശയാമാസ സപ്തേസ്തസ്യ മഹാബലഃ 166.

താം രാജപുത്രീമാദായ പുരീം കാംചീം സുശോഭനാമ് .

താമഥാസൗ സമാലോക്യ പ്രചേഷ്ടോഽതിത്വരാന്വിതഃ 167.

ഉവാച പ്രവഹൻപാണിം നഷ്ടമാനസസാധ്വസഃ .

പ്രചേഷ്ട ഉവാച-

സമുദ്രാംതരതീരസ്ഥാം കാംചീം നാമ പുരീമിമാമ് 168.

പശ്യ സർവത്ര വിഖ്യാതാം ജനസർവസുഖപ്രദാമ് .

അത്ര മാധവവീരസ്യ തസ്യ വിദ്യാധരസ്യ വാ 169.

കസ്യാപി ച ഭയം നാസ്തി പശ്യ ചന്ദ്രനിഭാനനേ .

മച്ചിത്തേംധനസംലഗ്നാം കാമാനലശിഖാവലിമ് 170.

കുചകുംഭകരൈഃ സിദ്ധം നിർവാണം ദേഹി സുംദരി .

ത്വച്ചാരുമുഖപദ്മേഽസ്മിന്മന്മുഖഭ്രമരോഽധുനാ 171.

ഇച്ഛേത്പാതും മധൂന്യത്ര കാ്യിജ്ഞാതേ തിഷ്ഠതി പ്രിയേ .
ത്വച്ചാരുഗാത്രസംസ്പർശാച്ഛ്ചരൈസ്തുദതി മാം സ്മരഃ 172.
ത്രാഹി ത്രാഹി പ്രിയേ ത്രാഹി തവാസ്മി ശരണം ഗതഃ .
ഇതി ബ്രുവംതം തം മൂഢമഭിവീക്ഷ്യ വരാംഗനാ 173.
ശോകാഗ്നിതപ്തസർവാങ്ഗീ ചിംതയാമാസ ചേതസാ .
അയം മൂഢോ ദുഷ്ടചേഷ്ടഃ പ്രചേഷ്ടോ നാമ വേധസാ 174.
ലിഖിതഃ കിം ലലാടേ മേ യന്മയാ ഹാ ഹതാസ്മ്യഹമ് .
ക്വ മാതാ ക്വ ച മേ താതഃ ക്വ ച വിദ്യാധരോ വരഃ 175.
അനേനാഹം സമാനീതാ ധിഗസ്തു ഘടനാം വിധേഃ .
അലം ലോകാഃ പ്രകുർവംതി ഗർവം ജഗതി സർവദാ 176.
വേത്തി ച്ഛേതും ഗർവവൃക്ഷം വിധാതാ ഘടനാസിനാ .
തഥാപി വിപദേ ധൈര്യം നിർഭയത്വം ച തത്പരമ് 177.
ഉപായാശ്ചേതി ചത്വാരഃ പ്രശസ്യാ ദീർഘദർശിഭിഃ .
ഇത്യാലോക്യ ഹൃദാ കന്യാ വചോഭിഃ കോമലാക്ഷരൈഃ 178.
പ്രചേഷ്ടം പ്രത്യുവാചാസൗ സർവകാര്യവിചക്ഷണാ .
സുലോചനോവാച.
ദൃഢം കുരു മനോ വീര കന്യാഹമവിവാഹിതാ 179.
മാം സമാലിങ്ഗ്യ മോഹേന കഥം യാസ്യസി ദുർമതേ .
ശാസ്ത്രോക്തവിധിനാ വീര വിവാഹേന ഗൃഹാണ മാമ് 180.
തവ സേവാം കരിഷ്യാമി ദാസീവത്കോ്യത്ര സംശയഃ .
ത്വം മേ പ്രാണാശ്ച മിത്രശ്ച ഭൂഷണം ബാംധവസ്തഥാ 181.
അനന്യഗതയോ നാര്യോ ഭവാന്നീതിമവൈതി കിമ് .
വിവാഹയോഗ്യവസ്തൂനി വിവാഹാർഥം സമാനയ 182.
മത്പാണിഗ്രഹണം ശീഘ്രം കുരു ജാഡ്യംഗൃഹീതി ച .
അംതർദൃഢം ബഹിഃ ശ്ലക്ഷ്ണം ബദരീഫലവദ്വചഃ 183.
ആകർണ്യ തസ്യാ മൂഢോ്യസൗ പരമാം പ്രീതിമായയൗ .

തുരംഗമം ച താം കന്യാം സംസ്ഥാപ്യൈകത്ര ദുർമതിഃ 184.

കരകംകണമാദായ തസ്യാസ്തത്പുരമായയൗ .

തതഃ സാ ചിംതയാമാസ വിധിം നൂനം പ്രശസ്യതമ് 185.

യത ആവാം പരിത്യജ്യ മൂഢോഽസൗ ഹർഷിതോ യയൗ .

കിം കർതവ്യം ക്വ ഗംതവ്യം ക്വ സ്ഥാതവ്യം മയാധുനാ 186.

അതിസംകടകാര്യേഽസ്മിന്നിസ്താരോ മേ ഭവേത്കഥമ് .

യദാഹമത്ര തിഷ്ഠമി കിം വദിഷ്യംതി തേ തദാ 187.

പുണ്യതീർഥം സമാസാദ്യ പരത്ര ജന്മകാമ്യയാ .

പംചതാം പ്രതിയാസ്യാമി സാപി ശ്രേയസ്കരീ യതഃ 188.

മദ്വിയോഗാദയം മൂഢോ ന വിദ്യാധര മാധവൗ .

ജീവിഷ്യംതി ത്രയോപ്യേതേ ക്ഷണമാത്രമപി സ്മരൻ 189.

മയി സ്ഥിതായാമേതേഷാം ഭവേജ്ജീവനരക്ഷണമ് .

മൃതായാമപി യാസ്യംതി ത്രയോഽപ്യേതേ തു പംചതാമ് 190.

മാമുദ്ദിശ്യ യദാ പ്രാണാഃ യക്ഷ്യംതേ ത്യേഽത്ര മേ ജനാഃ .

ഭവിഷ്യാമി തദാ നൂനമഹം തദ്വധഭാഗിനീ 191.

ഇദാനീം പുണ്യതീർഥേഷു യഷ്ടവ്യോ ഭഗവാൻഹരിഃ .

തസ്മിൻപ്രസന്നേ ഭദ്രം മേ സർവമേവ ഭവിഷ്യതി 192.

പ്രാണേഷു ച വിനഷ്ടേഷു സർവമേവ വിനശ്യതി .

തേഷു സ്ഥിതേഷു സകലം സ്തോകസ്തോകേന സിധ്യതി 193.

നിശാവശിഷ്ടാ നലിനീ ഹിമാകരേ ദൂരീകൃതേ ചണ്ഡകരേണ ഭാസ്വതാ .

സുഗന്ധപുഷ്പപ്രകരോഽതിസുംദരീ നാപ്നോതി കിം ഭൃംഗവരസ്യ സംഗമമ് 194.

ഹൃദാ വിചിംത്യേതി വരാംഗനാ സാ സപ്തിം സമാരുഹ്യ മഹാജവം തമ് .

തപ്തും തപഃ സാഗരവിഷ്ണുപത്ന്യോർജഗാമ വിജ്ഞോത്തമസംഗമായ 195.

തസ്മിൻക്ഷേത്രവരേ പുണ്യേ ഗങ്ഗാസാഗരസംഗമേ .

വസേദ്രാജാ സുഷേണാഖ്യഃ സോമവംശസമുദ്ഭവഃ 196.

ഗംതും തസ്യ സഭാം രാജ്ഞശ്ചേതസാ സാ വ്യചിംതയത് .

മയാ യുവത്യാ കർതവ്യം കഥം ഭൂപാലദർശനമ് 197.

അധിവാസനസൂത്രാണി സദൂർവാണി ഭുജേ മമ .

കന്യാഹം തുരഗാരൂഢാ യുവതീ സംഗവർജിതാ 198.

ചാരിത്രം മാമകം നൂനം മനോവിസ്മയകാരകമ് .

ആത്മാനം ഗോപയിത്വാഹം യാസ്യാമി നൃപതേഃ സഭാമ് 199.

ഇന്ദ്രജാലപ്രഭാവേണ സാ ഭൂത്വാ പുരുഷാകൃതിഃ .

പ്രവിവേശ സഭാം രാജ്ഞഃ സുധർമാമിവ ജൈമിനേ 200 7.5.200.

തം സപന്നമിവായാംതം ശക്തിഹസ്തം ഹയാസനമ് .

സ്വയം പപ്രച്ഛ ഭൂപാലഃ കസ്ത്വം കുത ഇഹാഗതഃ 201.

തസ്യൈതദ്വചനം ശ്രുത്വാ സാ കന്യാ പുരുഷാകൃതിഃ .

പ്രണമ്യോവാച രാജാനം സുഹൃദം സജ്ജനാശ്രയമ് 202.

ദേവ വീരവരോ നാമ പുത്രോഽഹം പൃഥിവീപതേഃ .

വർതനായ സമായാതസ്ത്വദ്രാജ്യം പ്രതി സംപ്രതി 203.

യദ്യത്കാര്യമസാധ്യം സ്യാത്തദേവ സാധയാമ്യഹമ് .

മയി സ്ഥിതേ ന മദ്ഭർത്തുഃ കുത്രാപി സ്യാത്പരാജയഃ 204.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ക്രിയായോഗസാരേ വീരവരപ്രദർശോനാമ പംചമോഽധ്യായഃ 5 .